

Impressies ‘Together’ stadswandeling Tanthof – 9 september , TOPdelft

De tweede Together stadswandeling van TOPdelft in Tanthof was voor alle 30 deelnemers verrassend. De grootste en groenste wijk van Delft heeft veel verschillende gezichten. Op 5 markante plekken vertelden actieve wijkbewoners over hun inzet voor ‘Ons Tanthof’. Wat brengt de verschillende bewoners samen en welke bestaande, nieuwe en verbeterde woonvormen passen daarbij?

De 6 wandelgroepjes werden gevormd door enkele bewoners uit Tanthof, de Buitenhof (die het groen in Tanthof ontdekten in coronatijd), Voorhof en de binnenstad. Daarnaast kwamen enkele deelnemers uit Den Haag (geïnteresseerd vanuit hun werk), Utrecht en Rotterdam (trainees van de gemeente Delft) die Tanthof beter wilden leren kennen. Maar ook voor de bewoners uit Tanthof leverde de wandeling een nieuwe kijk op wat er speelt in de wijk.

De gezamenlijke start was om 18.30 uur bij de Hofstee en na 20.00 uur, toen het donker begon te worden, eindigde de wandeling op het terras bij de kinderboerderij. De gesprekken waren geanimeerd geweest. De ontmoetingen gaven energie: “Wat mooi dat de bewoners die onderweg hun verhaal vertelden zo’n positieve inzet hebben voor de wijk.”

Centraal Wonen

Dit complex in Tanthof Oost houdt zich al decennia staande en er zijn nog steeds wachtlijsten om er een plekje te verkrijgen. Flip Krabbendam, bewoner en oprichter van Centraal wonen beschrijft het als “studentenhuisvesting voor volwassenen”. Iedere volwassene heeft een aparte leefruimte op de verdieping en soms ook een aparte slaapruiimte onder het dak; kinderen hebben een halve ruimte. Tenminste, dat was de oorspronkelijke opzet. In begin van Centraal Wonen was het project kinderrijk. Het is opgezet als alternatief voor het klassieke kerngezin. Nu wonen er veel minder gezinnen met kinderen. Beneden zijn er gemeenschappelijke woonkamers en keukens, twee per cluster. Er zijn sobere clusters en clusters met meer (gemeenschappelijke) ruimte. Iedere cluster heeft een eigen tuin. Er is ook nog een gemeenschappelijke moestuin.

Een en ander bracht het gesprek op de vraag voor wie een dergelijke woonvorm aantrekkelijk kan zijn. Deelnemers aan de wandeling geven aan hier zelf niet te willen wonen, omdat zij meer behoefte hebben om alleen (zelfstandig) te zijn. Tegelijkertijd lijkt deze woonvorm kansen te bieden voor het toenemende probleem van eenzaamheid onder jongeren. Jongeren van nu kiezen minder vaak/snel voor de traditionele gezinssituatie. Zou centraal wonen ook kansen kunnen bieden voor bijvoorbeeld jongeren die gebruik maken van jeugdhulp? Als je kiest voor een collectieve woonvorm met het doel mensen voor elkaar te laten zorgen, dan is het belangrijk dat dit goed geregeld wordt en dat iemand een en ander coördineert. Eenzaamheid is ook een probleem onder ouderen. Ook daarvoor zou een dergelijke woonvorm geschikt kunnen zijn, mits de juiste ondersteuning aanwezig is.

Een veel gehoorde reactie was dat je geen badkamers zou moeten willen delen. Het delen van voorzieningen is belangrijk, maar er moet ook genoeg ruimte zijn om je terug te kunnen trekken. Ook werd het verrassend gevonden dat deze woningen zo slecht bekend zijn en de bewoners

erg op zichzelf gericht lijken. Toch geeft het complex kleur aan de wijk. Ook al zou een renovatiebeurt niet misstaan.

Wat betreft het slagen van collectieve woonvormen is een les die we van Centraal Wonen kunnen meenemen dat het delen van voorzieningen belangrijk is, maar dat er ook genoeg ruimte moet zijn om je terug te kunnen trekken. Ook moet de groep die voorzieningen deelt niet te groot zijn. Zo vertelde de architect: "Wanneer de groep groter wordt, wordt de betrokkenheid kleiner."

HAT-woningen

Wat zijn er veel van die kleine één- en tweepersoonswoningen. Bij een van de blokjes met deze woningen aan de Meerkoetlaan is een toelichting gegeven door Suraj Ajodhia (Woonbron). Aan de Meerkoetlaan kom je trouwens zowel koopwoningen als reguliere huurwoningen en HAT-eenheden tegen. Dit blokje is verhuurd aan Perspektief en vraagt de nodige aandacht in beheer.

Woonbron onderzoekt of het gebouw aan de binnenkant een frissere uitstraling kan krijgen. Nu is alles erg donker en somber. En er is betrekkelijk weinig interactie met de buurt.

Wat speelt hier? Enerzijds wonen hier relatief veel mensen met een 'rugzakje'. In de praktijk zijn het vooral alleenstaande mannen. Om tot een 'gezondere' situatie te komen lijkt het goed als er iets meer gemengd gaat worden in deze complexen, maar hoe doe je dat? De woningen zijn goedkoop en klein, vooral geschikt voor één-, hooguit tweepersoonshuishoudens. Daarnaast zijn de complexen zelf onaantrekkelijk. De verhuurder is op zoek naar manieren om het aantrekkelijker te maken, maar dat is lastig, want hoe doe je dat? Gedacht werd aan meer groen binnen, meer kleur en vooral meer licht. De plint is dicht, dit zorgt ervoor dat het van buiten als onveilig aanvoelt en er binnen weinig natuurlijk licht is. Een ander idee, dat werd geopperd, is het vergroten van de diversiteit aan woonruimten (bijvoorbeeld een paar appartementen samenvoegen tot een groter appartement), waardoor ook de populatie meer gemengd wordt. Ook helpt het om de buitenruimte aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door bankjes neer te zetten die ook door andere buurtbewoners kunnen worden gebruikt. De toewijzing van woningen wordt als knelpunt gezien. Er is een spanningsveld tussen 'iedereen moet kunnen wonen' en 'bewoners moeten (enigszins) passen in de buurt'.

Bikolaan: Bikolaan boeit

De Bikolaan in Tanthof West heeft een meer stedelijke uitstraling. Hier werken bewoners en instanties (Vidomes, Perspektief, Delft voor Elkaar, de politie, de eigenaar van de supermarkt e.a.) samen om het woongeluk in de wijk te verhogen, zo vertelde Anita van der Drift, de drijvende kracht achter Biko Boeit.

De aanleiding voor de opzet van Biko Boeit was een brand in de Bikolaan. De bewoners die in de woningen met de brandschade zaten, zijn uitgeplaatst naar elders. Er kwamen cliënten van Perspektief voor in de plaats. Dat gaf overlast. Met het initiatief van Bikolaan Boeit kunnen problemen sneller worden opgepakt, mede doordat verbindingen tussen betrokken instanties is gelegd. Anita bepleit een fysieke plek in de buurt waar men elkaar gemakkelijker kan vinden.

Het is logisch dat een hoge concentratie van armoede en andere problematiek (zoals verslavings- en psychische problemen) een negatief effect heeft op de sfeer en de leefbaarheid in de wijk. Illusterend zijn de maatregelen die de Plusmarkt heeft moeten nemen als gevolg van diefstal.

Het verhaal van Joan Edwards sprak tot de verbeelding. Zij is de bindende factor van een heel blok met maisonnetwoningen aan de Zairestraat. Iedereen kent elkaar. Eén bewoner heeft een sleutel van alle bewoners in dat blok. De mensen die beneden wonen hebben een tuin, de mensen boven

een balkon op de noordoostkant. Joan wil graag een groenstrook tussen de woningen en de parkeerplaats inrichten als ontmoetingsplek voor het hele blok: met onder andere een zitje. Nu burens elkaar vanwege corona niet kunnen bezoeken, willen zij in een gezamenlijke tuin gezellig met elkaar op 1,5 m afstand een kopje koffie drinken.

De oplossing van Joan spreekt aan. Hoe zal het er straks uit gaan zien? Wie gaat haar helpen bij de uitvoering? Zal ze de weg weten te vinden binnen de gemeentelijke organisatie?

Biko Boeit is een bijzonder en goed bewonersinitiatief, uniek in een wijk waar veel mensen achter hun voordeuren blijven. Maar dit vraagt actieve bewoners met veel energie, tijd en uithoudingsvermogen. Nu wordt Biko Boeit gecoördineerd door Delft voor Elkaar. Wie pakt het op als het als project (Vangnet in de wijk) afgelopen is?

De bewoners van Biko Boeit maken duidelijk hoe moeilijk het is om erachter te komen welke instellingen allemaal actief zijn in de wijk, wat ze doen, hoe en waarvoor je ze kan benaderen. Zou het niet handig zijn als instellingen zelf meer initiatief nemen om de wijkbewoners te informeren?

Abtswoudehuis

Het Abtswoudehuis ligt centraal in de wijk aan het Chilipad. Wat direct opviel was de mooie architectuur en bouwstijl van het Abtswoudehuis en haar omgeving. Op de plek van een boerderij is dit woonconcept gebouwd dat vrijwel identiek op andere plekken in het land ook voorkomt. Susanne Padmos van Dagelijks Leven, vertelt dat het huis kleinschalige zorg biedt voor mensen met dementie en geheugenproblematiek, het is zodanig ingericht dat de inwoners zich thuis en vertrouwd voelen. Zo'n twintig mensen wonen in een gebouw met twee woonlagen. Iedereen heeft een eigen studio en er zijn veel gemeenschappelijke verblijfruimtes. Het zijn geen vaste groepen en geen gesloten afdelingen. Iedereen kan en mag naar buiten, wel met een gps-tracker! De opzet is zo gekozen dat het ook betaalbaar is voor lage inkomens. De bewoners van de nieuwbouwwoningen aan hetzelfde hofje zijn niet op een speciale manier aan het Abtswoudehuis verbonden. Het zijn buurtgenoten, net zoals de andere bewoners in de omgeving. De ontwikkelaar heeft de nabijheid van het zorghuis wel als verkoopargument gebruikt. In de praktijk komt daar niets van terecht: gescheiden geldstromen, niet te organiseren enz.

Er is veel waardering voor de mogelijkheid dat de bewoners hier vrijheid wordt geboden. Ook is duidelijk dat de relatie met de rest van de wijk hier veel aandacht vraagt, mede als gevolg van de ontstaansgeschiedenis. Het is belangrijk dat burens elkaar kennen. Het is belangrijk om daar gelegenheden voor te creëren (door gemeente en bewoners zelf).

Er is een lange wachlijst voor dit soort woningen: moeten er meer van in Delft komen?

Abtswoudsepark

Geert van Poelgeest en Willem de Jong hielden een warm pleidooi voor behoud van het Abtswoudsepark. Zij zijn met meerdere bewoners het initiatief "Behoud het Park" gestart naar aanleiding van plannen om in Tanthof de basisscholen te concentreren. Zij geven aan dat het park een plek is met historische waarde en het park vormt de verbinding met het groene achterland. Het zou doodzonde zijn als hier gebouwd gaat worden. "Als de scholen hier eenmaal staan, is het nog maar een kleine stap om alles vol te bouwen met huizen." Er was veel animo voor de demonstratie die zij tegen de bouw van deze school in het park organiseerden. De heren spraken met veel passie en ingehouden woede over de situatie.

Het behoud van het park en de locatie van één nieuwe basisschool (die de bestaande 6 scholen vervangt) is duidelijk een hot topic. De scholenschuif kan je niet los zien van een

toekomstvisie voor de hele wijk. Daarover is naar zeggen onvoldoende gesproken met bewoners. Inmiddels heeft de gemeenteraad beslist dat dit wel moet gebeuren.

Er leven vragen als: wat is de toekomst van ons verzuilde onderwijssysteem? Moeten we het aanbod niet bepalen op onderwijsvisie in plaats van geloofsovertuiging? Kunnen kinderen straks lopend naar school? Hoe zit het met de verkeersveiligheid? Is een school voor 1000 leerlingen wenselijk? Is er geen betere locatie voor deze school?

Het vertrouwen in de gemeente/politiek heeft een deuk gekregen. De bereidheid om deel te nemen aan participatietrajecten zou zijn afgenomen. Er rest een soort gelatenheid vanuit het gevoel dat het vechten is tegen de bierkaai. Het is zaak om naar een win-win te zoeken en in gesprek te gaan met elkaar.

Ons Tanthof

De grootste wijk van Delft verrast op verschillende manieren. Naast de krachtige inzet van de genoemde wijkbewoners werden de volgende aandachtspunten besproken.

Tanthof is de groenste wijk van Delft:

Er zijn veel verschillende typen/kwaliteiten groen. Hoe wordt dit gewaardeerd? Wat voor de een onkruid is, is voor de ander schoonheid.

Naast de street art is het de variëteit aan bewoners en woningen die opvalt.

Buurtparticipatie is een belangrijk aandachtspunt. Gebeurtenissen zoals rond het scholenplan in het park, belemmeren de participatie vanuit de wijk. Bewoners voelen zich bedrogen, en het zal tijd kosten om weer vertrouwen te winnen.

Stellen/alleenstaanden waarvan de kinderen uitgevlogen zijn blijven in (grote) eengezinswoningen wonen. Doorstroming wordt belemmerd door te weinig geschikte huisvesting voor deze groep.

Er is duidelijk behoefte aan mogelijkheden voor contact en ontmoeting (na sluiten van bibliotheek, buurthuis en winkels). Er zijn ook weinig bankjes.

Over mobiliteit zijn vragen opgeroepen als: voor nieuwe generaties is de auto minder het ideaal. Wat zijn de andere opties? Kan de fietsvriendelijkheid worden vergroot?

Vragen of opmerkingen: info@topdelft.nl